

[Poul Hartling.]

narierne vil kunne rumme ret mange flere. Og hvor vil man få tilgangen fra? I hvert fald er der da ikke udsigt til de fantasital, som man her skal operere med.

Man har måttet afvise mellem 600 og 700 egnede ansøgere i år, siger den højtærede undervisningsminister. Åh ja, det er nu ikke så sikkert. Jeg har afvist en del af dem fra det seminarium, jeg har den ære at lede; men det er jo ikke givet, at de alle var egnede. Der var mulighed for optagelse andre steder, og det lykkedes for nogle. Det er klart, at hvis man opgør, hvor mange der har søgt på seminarium, og hvor mange der er blevet optaget, kan man få et tal for, hvor mange der er blevet afvist. Men de opfyldte dog kun de minimale ydre betingelser, mere kan man vist ikke sige. Så længe det er sådan efter den nuværende lov, at de studerende, der optages på et seminarium, stort set også vil blive færdiguddannet, er det jo ikke uden videre rigtigt, at man skal optage enhver, som kommer i tanker om at ville gå på seminarium.

Jeg lægger mærke til, at den højtærede minister ikke foreslår nye seminarier, han taler blot — i dette ministersprog — om at udbygge kapaciteten uden at sige noget om hvor meget, og tal er der i denne forbindelse helt givet afkald på. Jeg forstår ham godt, men jeg er urolig ved, at man opgør et mangeltal, og når man så har begrænset behovet, hvilket i sig selv er beklageligt, og regnet med overfyldte seminarier, hvad heller ikke er godt, har man ikke mere at komme med; så lader man stå til eller går videre med det, vi nu har. Jeg advarer imod det, og jeg mener, det må tilkomme ministeriet og ministerembedet at søge nye veje.

Jeg har som sagt tidligere peget på den tredjehøjeste mulighed: at finde reserverne frem. I modsætning til den forrige ordfører tror jeg ikke, der er nogen reserve at hente i privatskolerne, som også er for svagt bemandede, og hvor der i det hele taget ikke er så forfærdelig mange lærere; det regner jeg med ministeren vil kunne svare på. Men jeg er nu alligevel sikker på, at der er nogle reserver at finde. Jeg nævner ligesom den forrige ordfører igen de gifte lærerinder. Der er mange uddannede, der ikke bruger deres uddannelse. Jeg ved ikke, hvor mange „mange“ er; men den fornemmelse, som

fylder én, når man har lidt med det at gøre, er, at der er en del, ikke mindst kvindelige studerende, som tager uddannelsen, men derefter ikke bruger den. Dette skyldes sambeholdningen og mange andre ting, som vi ikke skal drøfte ved denne lejlighed.

Jeg tror også, det skyldes en usmidig anvendelse af tjenestemandsbegrebet. Hvorfor i alverden kan man ikke i denne situation give los, således at der på en eller anden måde skabes dispensation for, at en lærerinde kan ansættes med $\frac{2}{3}$ eller $\frac{3}{4}$ timetal? Åh nej, så rokker man ved tjenestemandsbegrebet. Men så rok — vi er her vel for at søge nye veje, for at finde udveje og måske rokke med nogle begreber, der fortjener at blive rokket ved. Hvis jeg ikke husker galt, kunne man godt før 1958 have $\frac{2}{3}$ eller $\frac{3}{4}$ embede. Hvorfor ikke give lov til det igen? Jeg kender godt argumenterne imod, og man kan måske også have sine tvivl om, hvor meget det vil føre til. Men jeg synes nu alligevel, man bør overveje det igen, når man er i en nødsituation, og prøve at overmande modstanden. For skolen og for børnene i skolen — og det er dog dem, det drejer sig om — er $\frac{2}{3}$ lærerinde da bedre end nul lærerinde og skiftende vikarer, som i mange tilfælde må være ukvalificerede. Kunne man ikke overveje en smidigere ordning end den, vi har nu?

Jeg har også peget på den mulighed at give lærerne lov til at virke, til de blev 72. Jeg mener, at de, som nu har ret til at gå af med pension, når de er 67, skulle have lov at blive 2 år ud over den nugældende aldersgrænse, hvis de selv ville. Førhen var grænserne som bekendt 65 og 70 år; man kunne gå, når man var 65, og man skulle gå, når man var 70. Så satte man grænsen op til 67 år, men man beholdt 70 års grænsen. Der er meget i udviklingen i samfundets aldersgruppedeling og den forlængede levealder, som kunne tyde på, at jeg har ret i at foreslå, at man skulle have lov at blive, hvis man ville, til man var 72. Og hvem ville det gå for nær? Det ville jo kun give nogle en udvidet rettighed og ikke begrænse nogets rettigheder.

Jeg kalder på undervisningsministerens mod, opfindsomhed og handlekraft. Det er ikke nok at lade stå til. Vi stemmer for ministerens lovforslag og giver ham den ønskede bemyndigelse; men vi vil gerne